

K 1764

INDIAI MINIATÚRÁK

R-1990

HFM Könyvtár
20250804

INDIAI MINIATÚRÁK

HFM Könyvtár
20250804

HFM Könyvtár
20250804

INDIAI MINIATÚRÁK

INDIAN MINIATURE PAINTINGS

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE
AZ INDIAI KÖZTÁRSASÁG BUDAPESTI NAGYKÖVETSÉGE
ÉS A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK RENDEZÉSÉBEN

1965 JÚLIUS 10—25

HFM Könyvtár
20250804

A KATALÓGUST TERVEZTE:

KATONA LÁSZLÓ

CÍMLAPKÉP:

VASKASAJJA NAYIKA

(HÖSNŐ SZERELMESÉT VÁRJA,
— HOLDVILÁGOS ÉJSZAKÁN —,
FALEVÉL ÁGYON)

Indiában a festészet korán fejlődésnek indult. Az egyik ajanta-i buddhista sziklaszentélyben megőrzött falfestménytöredékek, melyek kb. az i. e. első századból valók, stílusukkal és technikájukkal egyaránt érett művészetről vallanak. A falfestészetnek mindig nagy jelentősége volt a templomokban és palotákban.

A kézirat-illusztrálás egy intimebb festészeti forma kialakulásához vezetett. A XI. századból fennmaradt néhány pálmalevélen illusztrált szöveg. A kéziratfestés egyik legősibb centruma valószínűleg keleten volt, a bengáli „pala”-k idején (X–XI. sz.), ahol buddhista szövegeket apró illusztrációkkal díszítettek, melyeknek figurái stílusukban az ajanta-i falfestményekre emlékeztetnek. A másik központ nyugaton volt, ahol a Jain kéziratokat dekoratív stílusú miniatúrákkal díszítették. Egy ilyen XII. századi pala buddhista kézirat (pálmalevélen két miniatúrával díszítve) fényképen látható. A kiállítás legrégibb festménye — egy XV. századi Jain kézirat egy lapja — nyugatról való. Ez már papíron készült, ami ebben az időben már általános, de fekvő formátuma és a szöveg sávdíszítése a pálmalevél-lap tradícióját viszi tovább. Ezt a jellegzetes stílust rendkívül dekoratívvá teszi az arany és kék szín, s a vörös háttér; szögletes arcok, hegyes orr, kidülledő szem jellemzik. A tudósok hajlanak arra, hogy ezt a nyugat-indiai stílust, mely különösen Közép- és Kelet-Indiában terjedt el, a legfontosabb tradíciónak tartsák, mely hatással volt a Rajasthani és más későbbi helyi iskolákra.

A XVI. század vége felé — Akbar művészetpártolásának eredményeként —, a Safavid perzsa stílus és a nyugat-indiai hagyomány keverése létrehozta a Mughal iskolát. Udvari művészet lévén — melyet különösen a kitűnő rajztechnika tesz figyelemreméltóvá — elsősorban világi jellegű, történelmi, udvari, vadász- és csatajeleneteket ábrázol, illetve portrékat örökít meg.

A Mughal festők számos festményt és metszet-illusztrációt láttak, melyeket nyugati utazók vittek Indiába. Érdekelte őket a perspektivikus ábrázolás és a fény-árnyék játék, gyakran másolták a külföldi műveket. Példa erre a kiállítás *Krisztus születése* című képe. A XVI. században a deccani és malwai török szultánságok megismertették az indiai iskolákkal a shirazi perzsa stílust is. Indiai témákat, pl. a Raga és Ragini (zenei illusztrációk) alkalmaztak, udvari jeleneteket és portrékat is festettek így. A XVIII. századi Mughal művészek, akiknek nem jutott munka Aurangzeb udvarában, Hyderabadba és más deccanii udvarhoz mentek, itt gyakorolták művészetüket.

A nyugat-indiai népi stílusok tradíciója Rajasthanban maradt a legerősebb, ahol a XVII. századtól kezdve számos udvar támogatta a tehetséges festőket és leggyakrabban a népszerű költészet; vallásos szimbolizmus, amire példa a Krishna legendák; romantikus szerelmi balladák, mint a Nayaka-Nayika (Hős és Hősnő) sorozat; az évszakok, *Baramasa*; zene, *Ragamala*; a *Ramayana* és *Mahabarata* eposz illusztrálására alkalmazták őket.

A punjabi udvarokban a helyi iskoláknak egy másik sorozata fejlődött ki, főként a XVIII. században, s a Pahari (domb) festészet gyűjtőnéven váltak ismeretessé. Különösen elismerik az erőteljes Basohli stílust, melyet az erős színek és a határozott vonalak jellemeznek.

Végül pedig, a XVIII. század végétől az Indiában élő európaiak ízlése, mely az egzotikus indiai életet kívánta megörökíteni, — ez az ízlés inspirálta a *Cris de Paris*-t és ehhez hasonló realisztikus életképeket a világ más részein — létrehozta az ún. Company Schoolt.

A kiállított anyag mindegyik stílus virágkorának tipikus példáit tartalmazza.

I. KRISZTUS SZULETÉSE

M Ű T Á R G Y J E G Y Z É K

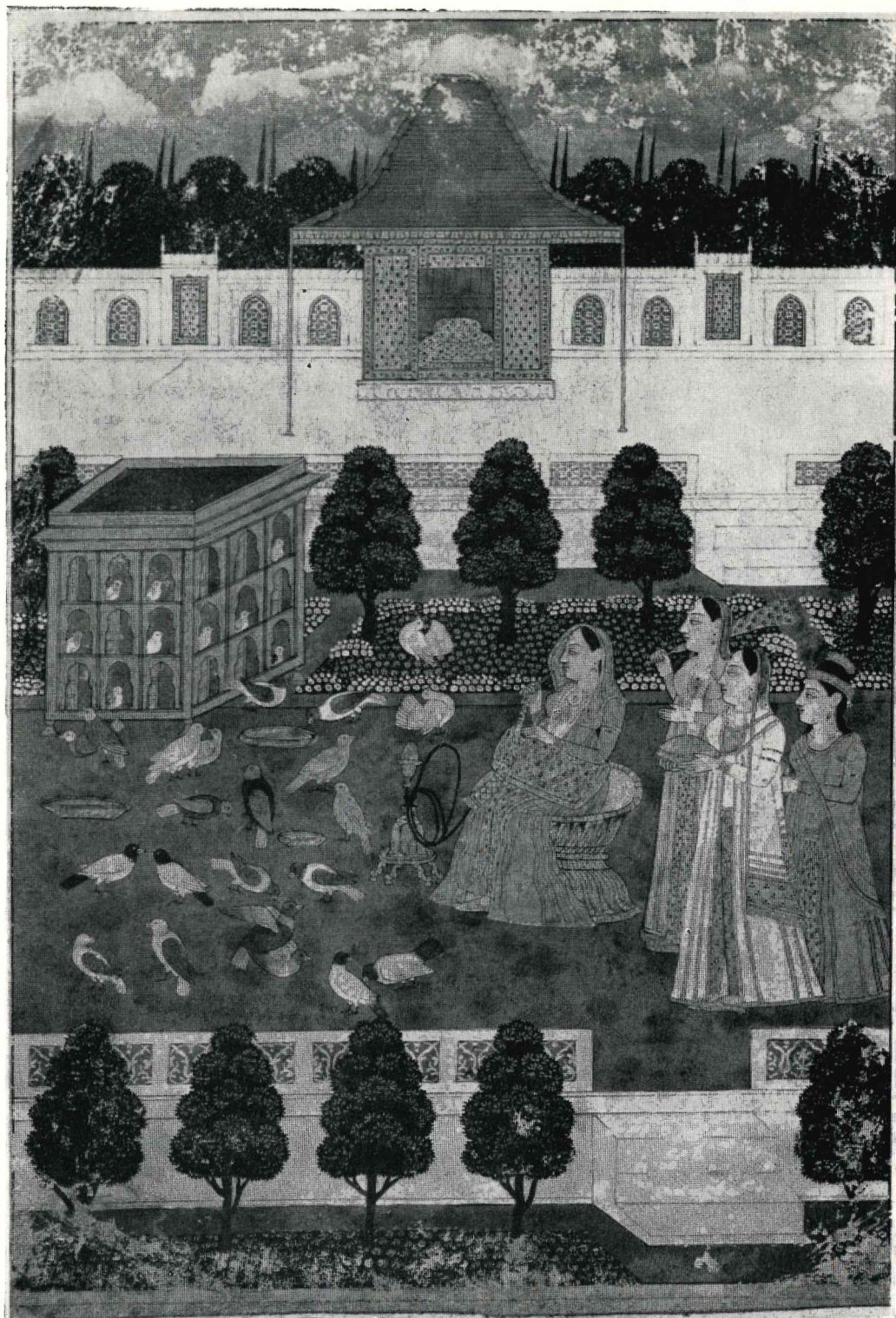
1. JAIN SZERZETES ÉS MÁS JELENETEK, (Egy Jain kézirat illusztrált lapja) Nyugat-India, XV. sz., 11,5×26 cm
2. MANJU AZ ÁLLATOK KÖZÖTT (Egy Laila-Manju románcból) Festette: Ma'sood Mughal, 1613., 34,5×24,5 cm
3. FAIZI, ABU-AL-FAZAL, BIRBAL ÉS TANSEN, (Akbar császár nemesei) Mughal, 1675—1700., 35×22,6 cm
4. BHILS VADÁSZAT (Bhil: hivatásos vadász), Mughal, 1725 körül, 48×31,2 cm
5. PÁVÁK, Mughal, 1750 körül, 37,5×25,1 cm
6. HERCEGNŐK OKTATÁSA, Mughal, 1760 körül, 30×21,5 cm
7. ANTILOP-HARC, Mughal, 1750—60., 25,5×38,5 cm
8. KRISZTUS SZÜLETÉSE, Mughal, 1775—1800., 38,5×27,3 cm
9. NŐI ASZKÉTÁK EGY FÁT IMÁDNAK, Mughal, 1775—1800., 39,7×26 cm
10. CSATAJELENET, Mughal, 1800 körül, 51,5×33,5 cm
11. EGY HERCEG ÉLVEZI A ZENÉT, Hyderabad, 1750 körül, 41,2×29,8 cm
12. HERCEG PORTRÉJA, Hyderabad, 1775—1800, 20,3×13,7 cm
13. HERCEGNŐ KÍSÉRŐIVEL ÉS KEDVES MADARAIVAL, Deccani, 1775 körül, 30,2×20,8 cm
14. EGY HERCEG ÉLVEZI A ZENÉT, Deccani, 1800 körül, 38,5×28,2 cm
15. GHULAM AHMED KHAN MEGLÁTOGATJA HAZRAT BURHAN-UL-DINT, Deccani, XIX. sz. eleje, 45,8×30,2 cm
16. GAURI RAGINI (a Ragamala mondákból), Malwa (Rajasthan), 1690 körül, 27×6×19,4 cm

2. HERCEG PORTRÉJA

M Ű T Á R G Y J E G Y Z É K

17. KRISHNA TANDAVASSZAL TALÁLKOZIK ÉS MÁS JELENETEK (Jelenet Krishna életéből), Malwa (Rajasthan), 1700 körül, 20,4×37,7 cm
18. RAMA AZ ARANY ÖZRE VADÁSZIK (a Ramayana ciklusból), Mewar (Rajasthan), 1699., 17,8×25 cm
19. JELENET A PANCHATANTRABÓL, Mewar (Rajasthan), 1725 körül, 26,2×41,7 cm
20. A GYERMEK KRISHNA MEGÖLI A DÉMON TRINAVATAT (a Bhagavata ciklusból), Mewar (Rajasthan), 1725—50., 22×32,7 cm
21. NEMES CSALÁDJÁVAL, Mewar (Rajasthan), 1750 körül, 20×28 cm
22. TODI RAGINI, Mewar (Rajasthan), 1800—25., 30×23,8 cm
23. RAMA ÉS SITA A TRÓNON, Mewar (Rajasthan), 1800—25., 33,5×24,7 cm
24. MAHARANA SIRDAR SINGH VADDISZNÓRA VADÁSZIK Mewar (Rajasthan), 1800—25., 32,8×47,4 cm
25. ELEFÁNTHARC, Bundi (Rajasthan), 1725—50., 24,6×32,6 cm
26. VIBHASA RAGINI (a Ragamala ciklusból), Bundi (Rajasthan), 1750 körül, 24×16,9 cm
27. VARARI RAGINI (a Ragamala ciklusból), Bundi (Rajasthan), 1775—1800., 25,3×19,2 cm
28. KEDARO RAGINI (a Ragamala ciklusból), Bundi (Rajasthan), 1775—1800., 28×17,5 cm
29. ASAVARI RAGINI (a Ragamala ciklusból), Bikaner (Rajasthan), 1725 körül, 40,5×29,2 cm
30. DUHSASANA LEVETKÖZTETI DRAUPADIT (a Mahabharata ciklusból), Bikaner (Rajasthan), 1775 körül, 15×23,5 cm
31. MALASRI RAGINI (a Ragamala ciklusból), Marwar (Rajasthan), 1750 körül, 33×24,5 cm
32. „PAUSHA” HÓNAPJA (a Baramasa ciklusból), Jodhpur (Rajasthan), 1775 körül, 27,5×18,8 cm
33. HERCEGNŐ HÖLGYEK TÁRSASÁGÁBAN ÉLVEZI A BORT ÉS A ZENÉT, Kishengarh (Rajasthan), 1775 körül, 33×27,2 cm
34. RAJA BHARMAL KACHCHAWAH, Jaipur (Rajasthan), 1880 körül, 31,2×20,5 cm

3. HERCEGNŐ KÍSÉRŐIVEL ÉS KEDVENC MADARAIVAL

M Ű T Á R G Y J E G Y Z É K

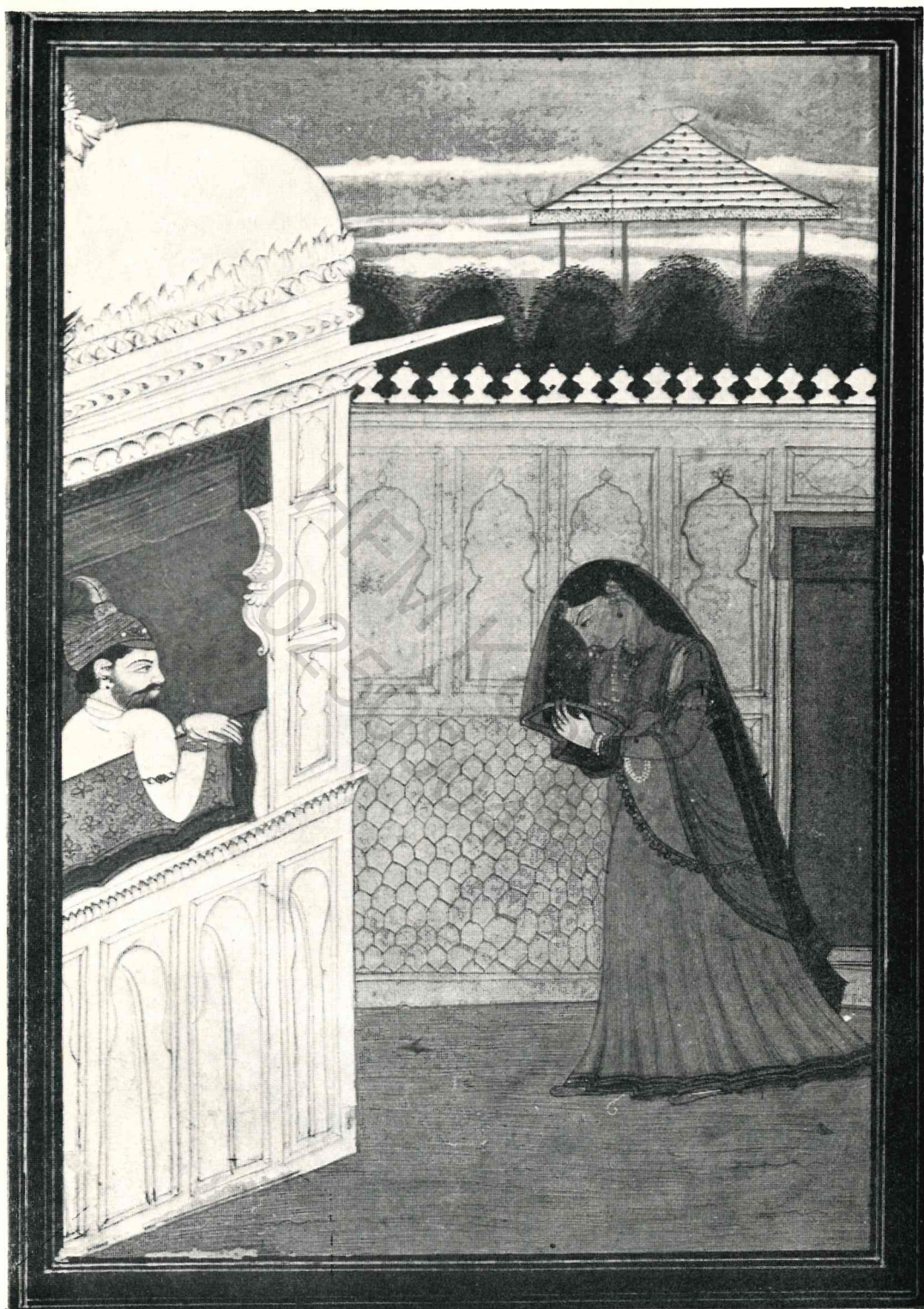
35. BHARATA ÉS SATRUGHNA BHARADWAJA REMETELAKÁBAN (a Ramayana ciklusból), Jaipur (Rajasthan), 1805 körül, 30,3×40,8 cm
36. RADHA ÉS KRISHNA EGY LUGASBAN LAKOMÁZNAK, Jaipur (Rajasthan), 1825 körül, 20,2×29 cm
37. HERCEG SÓLYOMMAL, Basohali stílus (Pahari), 1725—1750., 16,5×11,8 cm
38. KÉT GOSAIN (szentek), Basohali stílus (Pahari), 1750—75., 19×16 cm
39. KRISHNA-ABHISARIKA NAYIKA (Hősnő szerelmével találkozik egy viharos éjszakán), Kangra stílus (Pahari), 1800—25., 25,5×20,5 cm
40. HERCEG HUKKA-T SZIV Kangra stílus (Pahari), 1800—25., 25,3×19 cm
41. NAVODHA (Menyasszony vőlegényével találkozik), Kangra stílus (Pahari), 1825—50., 24,8×18 cm
42. GAJENDRA MOKSHA (Vishnu megmenti az elefántok királyát), Kangra stílus (Pahari), 1800—25., 24,2×28,5 cm
43. KRISHNA, BALARAMA ÉS GOPAK PIHENNEK EGY FA ALATT (Jelenet Krishna életéből), Kangra stílus (Pahari), 1825—50., 24,3×29,4 cm
44. RISHIS TISZTELETADÁSA SIVA ÉS PARVATI ELŐTT KAILASA HEGYÉN, Kangra stílus (Pahari), 1850 körül, 27,7×36 cm
45. VASKASAJJA NAYIKA (Hősnő szerelmesét várja — holdvilágos éjszakán — falevél ágyon), Chamba stílus (Pahari), 1800—25., 28,5×23 cm
46. KRISHNA RADHA SZÉPÍTKEZÉSÉT FIGYELI, Chamba stílus (Pahari), 1800—25., 31×24,5 cm
47. RADHA ÉS KRISHNA EGY ESERNYŐ ALATT AZ ESŐBEN, Chamba stílus (Pahari), 1850 körül, 30,2×25 cm
48. HÖLGY VIRÁGGAL, Kulu (Pahari), 1800 körül, 19,3×13,2 cm
49. SÁRKÁNYÁRUS, Company, 1850 körül, 21,3×18,2 cm

Két miniatúrával illusztrált pálmalevél fényképe egy XII. századi pala buddhista kéziratból.

4. GAURI RAGINI (A RAGAMALA MONDÁKBÓL)

6. NAVODHA (MENYASSZONY VÖLEGÉNYÉVEL TALÁLKOZIK)

HFM Könyvtár
20250804

HFM Könyvtár
20250804

4

HFM Könyvtár
20250804